

1.10.2012

Kuluttajaparlamentti vaatii: Alkoholimainonta tulee kieltää kokonaan

Kuluttajaparlamentti vaatii istunnossaan 1.10.2012, että alkoholimainonta kielletään kokonaan alkoholin kulutuksen vähentämiseksi sekä terveysvalistuksen tukemiseksi

Suomessa väkevien alkoholijuomien mainonta on kielletty, kun taas mietojen alkoholijuomien mainonta on ollut tietyin rajoituksin sallittu vuodesta 1995. Alkoholimainonnan kohdistaminen lapsiin ja nuoriin on jo nyt kiellettyä, mutta käytännössä nuoriin aikuisiin kohdistettu mainonta väistämättä kohdistuu myös alle 18-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin. Alkoholimainonnan täyskiellolla halutaan vaikuttaa nykyiseen alkoholimyönteiseen asenneilmapiiriin sekä tukea terveysvalistuksen vaikuttavuutta. Alkoholimainonnan on todettu useissa tutkimuksissa aikaistavan nuorten alkoholikokeiluja ja lisäävän alkoholia jo käyttävien nuorten alkoholinkäyttöä.

Mainonnan tarkoituksena on lähtökohtaisesti lisätä mainostettavan tuotteen kulutusta. Alkoholituotteiden mainonta tulisi kieltää kokonaisuudessaan, sillä alkoholin kulutuksen tiedetään aiheuttavan kansanterveydellisiä ja sosiaalisia haittoja sekä näistä johtuvia yhteiskunnallisia kustannuksia. Alkoholin kulutus ja alkoholihaitat ovat lisääntyneet viime vuosikymmeninä merkittävästi.

Noin 70 prosenttia pahoinpitelyrikoksiin syyllisiksi epäillyistä on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholiin liittyviä kuolemia on vuosittain yli 3 000, alkoholin ollessa työikäisten suomalaisten yleisin kuolinsyy. Alkoholin käyttö aiheuttaa Suomessa vuosittain vajaasta 4 miljardista yli 6,5 miljardiin nousevat haittakustannukset. Alkoholimainontapolitiikan tulisikin pohjata niin sanottuun varovaisuusperiaatteeseen, joka tarkoittaa että alkoholimainontaa koskevan päätöksenteon tulisi pikemmin perustua haittojen todennäköisyyteen kuin taloudellisen hyödyn tavoitteluun.

Vuoteen 1995 asti alkoholimainonta oli Suomessa kokonaan kiellettyä. Moni maa rajoittaa alkoholimainontaa huomattavasti voimakkaammin kuin Suomi. Esimerkiksi Norjassa kaikki alkoholimainonta on kiellettyä. Ruotsissa ja Ranskassa sen sijaan on hieman eri tavoin toteutettuna järjestelmä, jossa mainonta ei ole kokonaan kielletty, mutta se hyväksytään vain poikkeuksellisesti.

Mainonnan täyskiellon vaikutuksesta kulutuksen vähenemiseen on saatu positiivisia tuloksia muun muassa tupakointia koskien. Kansainvälisen syöpäliiton (UICC) teettämän tutkimuskatsauksen mukaan tupakkamainonnan kieltäminen on johtanut tupakoinnin merkittävään vähenemiseen muun muassa Norjassa ja Suomessa.

Maamme istuva hallitus on ohjelmassaan sitoutunut rajoittamaan alkoholimainontaa kieltämällä lapsiin ja nuoriin kohdistuvan mainonnan keinot ja sellaiset mainonnan keinot, joilla annetaan kuva alkoholin sosiaalista ja seksuaalista menestystä lisäävistä vaikutuksista. Samalla hallitus haluaa tarkistaa television ja radion sallittuja mainonta-aikoja sekä tehostaa alkoholimainontasäännösten valvontaa. Kuluttajaparlamentti katsoo, että alkoholimainonnan kieltäminen kokonaisuudessaan on kuluttajien hyvinvoinnin, lain tulkinnan ja valvonnan kannalta paras ratkaisu.

1.10.2012

Lähteet:

Markku Soikkeli 2010. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Mitä tutkimusnäyttö kertoo alkoholimainonnan vaikutuksista lapsiin ja nuoriin. Katsausartikkeli. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Alkoholiohjelman aineistot ja julkaisut. EURMatti.
Sosiaali- ja terveysministeriö 2004. Alkoholipolitiikan kuluttajaopas.
Sosiaali- ja terveysministeriö 2010. Alkoholimainonnan rajoituksia selvittävän työryhmän muistio.
Ronald M. Davis 1998. UICC Globalink. The International Tobacco-Control Network. Selected documents: Report by Ronald M. Davis, M.D. F.A.I.R.
Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelma 2011.

Kuluttajaparlamentin alkoholimainontaa koskeva päätös muodostettiin seuraavin äänin:

JAA: 19

EI: 5

TYHJÄÄ: 3

Aivoliitto ry JAA
Aivovammaliitto ry JAA
Allergia- ja Astmaliitto ry JAA
ASBA Asbestialtistuneiden liitto ry TYHJÄÄ
Crohn ja Colitis ry EI
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry JAA
Eläkeläiset ry JAA
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry JAA
Hengityслиitto Heli ry JAA
Iholiitto ry JAA
Invalidiliitto ry EI
Kansallinen senioriliitto ry EI
Kuluttajayhdistys Suomen Potilasasiamiehet ry JAA
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry JAA
Mielenterveyden keskusliitto ry JAA
Näkövammaisten Keskusliitto ry JAA
Omaiset mielenterveystyön tukena keskusliitto ry JAA
Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry TYHJÄÄ
Suomen Diabetesliitto ry EI
Suomen Kilpirauhasliitto ry TYHJÄÄ
Suomen Mielenterveysseura ry JAA
Suomen Monikkoperheet ry JAA
Suomen Parkinson-liitto ry JAA
Suomen Potilasliitto ry JAA
Suomen Sydänliitto ry JAA
Svenska pensionärsförbundet rf JAA
Vailla vakinaista asuntoa ry EI